

UITSpraak 22 – 024

Rapenburg 70
Postbus 9500
2300 RA Leiden
T 071 527 81 18

van het College van beroep voor de examens van de Universiteit Leiden
inzake
het beroep van {naam}, appellante
tegen
de Examencommissie [X], verweerder

Procesverloop

Bij besluit van 20 december 2021 heeft verweerder het resultaat voor het tentamen [X] van appellante ongeldig verklaard en haar uitgesloten van deelname aan het hertentamen [X] op 19 januari 2022, wegens fraude.

Bij e-mail van 13 januari 2022 heeft de gemachtigde van appellante tegen dit besluit administratief beroep bij het College ingesteld.

Op 24 januari 2022 hebben partijen onderzocht of een minnelijke schikking kon worden getroffen. Er is geen schikking bereikt.

Op 14 februari 2022 heeft verweerder een verweerschrift ingediend.

Op 21 maart 2022 heeft het College verweerder verzocht het auditlogbestand van het tentamen van appellante over te leggen. Verweerder heeft op dezelfde dag hieraan gevolg gegeven.

Het beroep is behandeld op 23 maart 2022 tijdens een zitting van een kamer uit het College. Appellante is verschenen, vergezeld van haar gemachtigde [naam]. Namens verweerder heeft [naam], voorzitter van de examencommissie [X], deelgenomen.

Op verzoek van het College heeft verweerder na afloop van de hoorzitting het Turnitin rapport en de uitgewerkte tentamenversie van appellante bij het College ingediend. Het College heeft appellante in de gelegenheid gesteld binnen één week een reactie in te dienen. Appellante heeft op 28 maart 2022 een reactie

Uitspraak
22-024
Blad 2/7

ingediend. Vervolgens heeft het College het onderzoek gesloten en is het overgegaan tot het opstellen van de uitspraak.

Overwegingen

1 – Feiten en omstandigheden

Op 19 oktober 2021 is aan de studenten van de onderwijsseenheid [X] medegedeeld dat het tentamen online via Ans wordt afgenomen.

Tevens is onder meer vermeld:

“Dit is een openboek tentamen: studenten mogen gebruik maken van [X] en de voor dit vak verplicht voorgeschreven literatuur, [X] en de eigen aantekeningen. Het tentamen is zodanig opgesteld dat een goed voorbereide student het met goed gevolg zou moeten kunnen maken zonder tijdens het tentamen de studieboeken te raadplegen. Het raadplegen van studieboeken tijdens het tentamen is niet verboden, maar de ervaring leert dat studenten die alles ter plekke moeten opzoeken gemiddeld genomen geen goed resultaat behalen. Let goed op de tijd en verdeel deze evenwichtig over de verschillende vragen. (...)”

Uitgangspunt bij het afnemen van digitale tentamens

Het digitaal afnemen van een tentamen is geen sine cure. Weliswaar hebben we een aantal onzichtbare fraudemaatregelen getroffen, maar wij vertrouwen als altijd op de integriteit van de deelnemers zodat het resultaat mag gelden als een werkelijke afspiegeling van eigen kennis en inzicht.”

Op 5 november 2021 heeft appellante deelgenomen aan het tentamen [X].

Op 13 december 2021 heeft appellante een zienswijze bij verweerder ingediend. Op 15 december 2021 heeft appellante haar zienswijze met nadere stukken aangevuld.

2 – Het standpunt van verweerder

Het standpunt van verweerder is -zakelijk weergegeven- dat appellante zich schuldig heeft gemaakt aan fraude door gebruik te maken van niet-toegestaan materiaal tijdens het tentamen en/of het tijdens het tentamen geheel of gedeeltelijk overnemen van antwoorden van een ander. Zij heeft een samenvatting geraadpleegd die zij niet zelf had opgesteld. Naast de mededeling op Brightspace op 19 oktober 2021 is ook op het voorblad van het tentamen vermeld dat het tentamen een openboektentamen is en dat studenten alleen gebruik mogen maken van [X], van de voor dit vak verplicht voorgeschreven literatuur, van [X] en van de eigen aantekeningen. Het voorblad bevat eveneens een verklaring van integriteit waarin de deelnemer verklaart alleen gebruik te hebben

Uitspraak
22-024
Blad 3/7

gemaakt van bronnen die expliciet zijn toegestaan door de vakdocenten. Appellante heeft in de uitwerking van een casus verkeerde namen genoemd die gebruikt worden in een andere versie van de vraag. Verweerder acht het niet aannemelijk dat dit komt doordat appellante de samenvatting heeft geraadpleegd. In de casus die in de samenvatting wordt genoemd die appellante aanwijst als oorzaak van haar naamsverwisseling, gaat het over heel andere onderwerpen dan de onderwerpen die in tentamenvraag 4 aan de orde zijn.

3 – De gronden van het beroep

Appellante stelt dat zij bij het online tentamen van [X] geen contact heeft gehad met medestudenten. De verwisseling van namen in haar antwoord op vraag 4.1a is ontstaan naar aanleiding van een samenvatting van StudeerSnel die zij tijdens het tentamen geraadpleegd heeft. Zij heeft zich vergist. Tijdens het tentamen ervoer zij tijdsdruk. Appellante volgt dit derdejaarsvak als tweedejaarsstudent. Zij stelt geen bekenden te hebben van wie zij zou kunnen plagiëren.

4 – Relevante regelgeving

In de Regels en Richtlijnen van de bacheloropleiding [X] (R&R) is, voor zover hier van belang, het volgende vermeld:

Artikel 6.1 Begripsbepaling

In dit hoofdstuk wordt verstaan onder:

- fraude: ieder handelen of nalaten dat het op de juiste wijze vormen van een oordeel over iemands kennis, inzicht, vaardigheden, (beroeps)houding of reflectie geheel of gedeeltelijk onmogelijk maakt, waaronder in ieder geval:
  - a. het tijdens een tentamen of praktische oefening voorhanden hebben van ongeoorloofde communicatieapparatuur of ongeoorloofde stukken;
  - b. de aanwezigheid tijdens een tentamen of schriftelijke oefening van niet geoorloofde aantekeningen in het toegestane materiaal;
  - c. het tijdens een tentamen of praktische oefening geheel of gedeeltelijk overnemen van antwoorden van een ander;
  - d. het tijdens een tentamen of praktische oefening verstrekken of uitwisselen van informatie aan respectievelijk met een ander;
  - e. het zich tijdens een tentamen of praktische oefening uitgeven voor een ander;
  - f. plagiaat;
  - g. het aanpassen van het ingeleverde tentamen bij de inzage.

Onder fraude wordt tevens verstaan het op oneigenlijke gronden toegang verkrijgen of pogen te verkrijgen tot het onderwijs of een deelloets, praktische oefening of tentamen.

Artikel 6.3 Toegestane teksten en hulpmiddelen

Uitspraak
22-024
Blad 4/7

6.3.1 Bij het afleggen van een deoltoets, een praktische oefening of een tentamen mag uitsluitend gebruik worden gemaakt van teksten of andere hulpmiddelen indien en voor zover dat door de examiner of de examencommissie voor dat tentamen is bepaald.

Artikel 6.6 Sancties bij fraude

6.6.1 De examencommissie beslist omtrent het opleggen van een sanctie in geval van fraude

6.6.2 De examencommissie neemt een beslissing omtrent het opleggen van een sanctie zo spoedig mogelijk, maar uiterlijk binnen vijftien werkdagen nadat zij door de examiner van de fraude op de hoogte is gesteld. Alvorens te beslissen tot het opleggen van een sanctie stelt de examencommissie de student in de gelegenheid te worden gehoord.

6.6.3 De sancties die de examencommissie al dan niet in combinatie met elkaar, kan opleggen, zijn:

- a. het geven van een officiële waarschuwing;
- b. het ongeldig verklaren van de uitslag van het tentamen respectievelijk het ongeldig verklaren van het resultaat van de schriftelijke opdracht;
- c. het uitsluiten van deelname aan het tentamen ten aanzien waarvan de fraude of de andere onregelmatigheid is geconstateerd voor de duur van ten hoogste een jaar;
- d. het uitsluiten van deelname aan een of meer andere tentamens voor de duur van ten hoogste een jaar.

Bij ernstige fraude kan de examencommissie het College van Bestuur verzoeken de inschrijving voor de opleiding van de betrokken student definitief te beëindigen.

6.6.4 Indien de student eerder heeft gefraudeerd, betreft de examencommissie dit bij haar beslissing omtrent de op te leggen maatregel.

6.6.5 Indien de student is uitgesloten van deelname aan een of meer tentamens, kunnen tentamens of onderdelen van tentamens die in de periode van uitsluiting aan een andere faculteit of aan een andere instelling van hoger onderwijs met goed gevolg zijn afgelegd op generlei wijze deel uitmaken van het examen van de opleiding.

Uitspraak
22-024
Blad 5/7

Het College dient overeenkomstig artikel 7.61, tweede lid, van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek te beoordelen of de bestreden beslissing al dan niet in strijd is met het recht.

Zoals het College van Beroep voor het Hoger Onderwijs eerder heeft overwogen (onder meer uitspraak van 7 januari 2015 in zaak nr. CBHO 2014/217, www.cbho.nl) dient het opleggen van een maatregel in de zin van artikel 7.12b, tweede lid, van de WHW te worden aangemerkt als een strafmaatregel, die op evenredigheid dient te worden getoetst. Aan zodanige maatregel dienen expliciet feiten, omstandigheden en verklaringen ten grondslag te worden gelegd die de maatregel kunnen dragen.

De examinerator heeft geconstateerd dat appellante in haar antwoord op vraag 4.1a eenmaal de naam "Michiel" heeft genoteerd, terwijl in de versie van het tentamen van appellante niet deze naam voorkwam, maar de naam "Piet-Hein". In andere versies van het tentamen komt wel de naam "Michiel" voor. In de zienswijze heeft appellante aangevoerd dat zij de naam "Michiel" heeft teruggevonden in samenvattingen van StudeerSnel die zij ook tijdens het tentamen heeft geraadpleegd.

Verweerder heeft het resultaat voor het tentamen [X] van appellante ongeldig verklaard en haar uitgesloten van deelname aan het hertentamen [X] op 19 januari 2022. Dit heeft verweerder gebaseerd op grond van artikel 6.1 van de R&R onder a en/of c. Appellante heeft stukken met een tijdslijnoverzicht overgelegd waaruit blijkt dat appellante samenvattingen van StudeerSnel tijdens het tentamen heeft geraadpleegd. Dit ontkent appellante ook niet. Hoewel het bij een openboektentamen de veronderstelling kan zijn dat elk materiaal gebruikt mag worden, is bij dit tentamen gekozen om het toegestane materiaal te limiteren. Expliciet is via Brightspace en op het voorblad vermeld welk materiaal is toegestaan. Appellante heeft samenvattingen van StudeerSnel geraadpleegd en heeft daarmee gebruik gemaakt van materiaal dat uitdrukkelijk niet was toegestaan. Samenvattingen van StudeerSnel vallen niet onder de wel toegestane "eigen aantekeningen". Hierdoor is bewezen dat appellante fraude als bedoeld in artikel 6.1 onder a van de R&R heeft gepleegd.

Het College is echter van oordeel dat verweerder onvoldoende aannemelijk heeft gemaakt dat appellante fraude heeft gepleegd als bedoeld in artikel 6.1 onder c van de R&R. Dat de naam "Michiel" in andere tentamenversies voorkomt, acht het College onvoldoende bewijs voor de stelling dat appellante zich schuldig heeft gemaakt aan het geheel of gedeeltelijk overnemen van antwoorden van een ander.

Uitspraak
22-024
Blad 6/7

Hierbij betreft het College de omstandigheid dat appellante heeft verwezen naar de samenvattingen van StudeerSnel waarin de naam “Michiel” meerdere keren voorkwam. Verweerder heeft hierover het standpunt ingenomen dat in de casus die in de samenvatting wordt genoemd hele andere onderwerpen worden behandeld dan de onderwerpen die in tentamenvraag 4 aan de orde zijn. De vraag heeft betrekking op de verhaalsmogelijkheid en de derdenbescherming, terwijl appellante stelt dat zij de [X] en de [X] door elkaar haalt. Uit de overgelegde stukken blijkt dat appellante tijdens het tentamen op 10:34 uur de samenvatting van StudeerSnel heeft geraadpleegd (waarin de naam “Michiel” voorkomt) en om 10:35 uur de naam “Michiel” toevoegt aan haar antwoord. Verweerder heeft aangegeven te twifelen aan de uitleg die appellante heeft verstrekt over de verwisseling van de [X] en de [X]. Naar het oordeel van het College heeft verweerder echter niet aangetoond dat appellante antwoorden heeft overgenomen van een andere student. Verweerder heeft niet concreet gemaakt welke overeenkomsten er zijn tussen de antwoorden van appellante en die van een andere student, behoudens dan het voorkomen van de naam “Michiel” in haar antwoord. Naar het oordeel van het College is daarom onvoldoende komen vast te staan dat appellante antwoorden heeft overgenomen van een andere student. Gelet hierop is fraude als bedoeld in artikel 6.1, onder c van de R&R niet voldoende bewezen. Het College betreft hierbij de uitspraak van het College van Beroep voor het Hoger Onderwijs van 12 juli 2021, zaaknummer 2021/049.

Nu appellante fraude als bedoeld in artikel 6.1, onder a van de R&R heeft gepleegd, maar onderdeel c van die bepaling niet is bewezen, kan de door verweerder gemaakte afweging over de evenredigheid van de sancties geen stand houden. De besteden beslissing is in strijd met artikel 3:4, tweede lid, van de Awb genomen. Het beroep is gegrond. Het College vernietigt de beslissing van verweerder van 20 december 2021, voor zover het de uitsluiting van deelname aan het hertentamen [X] betreft. Hierdoor blijft de ongeldigverklaring van het tentamen staan, omdat appellante fraude als bedoeld in artikel 6.1, onder a van de R&R heeft gepleegd. Ook de aantekening van fraude blijft overeind. Nu het beroep gegrond is verklaard, veroordeelt het College verweerder tot vergoeding van bij appellante in verband met de behandeling van het beroep opgekomen proceskosten tot een bedrag van € 1082,00 (zegge: duizend en tweeëntachtig euro), overeenkomstig het Besluit Proceskosten Bestuursrecht, geheel toe te rekenen aan door een derde beroepsmatig verleende rechtsbijstand. Dit betreft 1 punt voor het indienen van het beroepschrift en 1 punt voor het bijwonen van de hoorzitting.

Uitspraak
22-024

Blad 7/7

De beslissing

Het College van beroep voor de examens van de Universiteit Leiden,

gezien artikel 7.61 van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek,

- I. verklaart het beroep gegrond;
- II. vernietigt de beslissing van verweerder van 20 december 2021, voor zover het de uitsluiting van deelname aan het hertentamen [X] betreft;
- III. veroordeelt verweerder tot vergoeding van bij appellante in verband met de behandeling van het beroep opgekomen proceskosten tot een bedrag van € 1082,00 (zegge: duizend en tweeëntachtig euro), geheel toe te rekenen aan door een derde beroepsmatig verleende rechtsbijstand.

Aldus vastgesteld door een kamer uit het College van beroep voor de examens, bestaande uit mr. M.G.A. Berk (voorzitter), dr. A.M. Rademaker, mr. J.H.M. Huijts, G.S. Cornielje en dr. A.M.C. van Dissel (leden), in tegenwoordigheid van de secretaris van het College, mr. M.S.C.M. Stoop – van de Loo.

mr. M.G.A. Berk,
voorzitter

mr. M.S.C.M. Stoop – van de Loo,
secretaris

Voor eensluidend afschrift,

Verzonden op: